

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 8 (1990)

Μουσικό λαογραφικό αρχείο Μέλπωσ Μερλιέ: Απολογισμός 1986-1990

Μάρκος Φ. Δραγούμης

doi: [10.12681/deltiokms.247](https://doi.org/10.12681/deltiokms.247)

Copyright © 2015, Μάρκος Φ. Δραγούμης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Δραγούμης Μ. Φ. (1990). Μουσικό λαογραφικό αρχείο Μέλπωσ Μερλιέ: Απολογισμός 1986-1990. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 8, 327–332. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.247>

ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΜΕΛΠΩΣ ΜΕΡΛΙΕ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1986-1990

Κατά τὸ διάστημα 1986-1990 παρουσιάσαμε αὐξημένη δραστηριότητα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸν ἀπολογισμὸ τοῦ ἔργου μας κατὰ τομεῖς:

Βιβλιοθήκη

Ἀχρηστεύτηκε ἡ παλιὰ δελτιοθήκη ποὺ παρουσίαζε ἐλλείψεις καὶ ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ νέα ποὺ καταρτίστηκε ἀπὸ τὸν ἑκτακτὸ συνεργάτη μας κ. Νίκο Λαλώτη. Ἡ ἀγορὰ βιβλίων συνεχίστηκε μὲ τὸν ρυθμὸ τῶν περίπου 70 τόμων τὸ χρόνο. Σημαντικὸς ὑπῆρξε ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλίων ποὺ ἀποκτήθηκαν ἀπὸ δωρεές. Ἀναφέρουμε τὶς δωρεές τοῦ κ. Jörgen Raasted, καθηγητῆ τῆς λατινικῆς καὶ μεσαιωνικῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κοπεγχάγης (12 πολύτιμοι καὶ πανάκριβοι τόμοι τῆς σειρᾶς τῶν Monumenta Musicae Byzantinae ποὺ ἔλειπαν ἀπὸ τὴ συλλογὴ μας), τῆς κ. Ρίτσας Εὐαγγελίδου, καθηγήτριας στὸ Κολλέγιο Ἀθηνῶν (20 δυσεῦρετες Ἑλληνικὲς μουσικὲς ἐκδόσεις θεωρητικοῦ κυρίως περιεχομένου) καὶ τοῦ γράφοντος (327 σπάνια ἀνάτυπα καὶ φυλλάδια γιὰ τὴ βυζαντινὴ καὶ δημοτικὴ μουσικῆ).

Χειρόγραφα

Τὰ πέντε χειρόγραφα ποὺ ἐνσωματώθηκαν στὰ χρόνια 1986-1990 στὴ συλλογὴ μας προέρχονται ὄλα ἀπὸ δωρεές καὶ χρησιμοποιοῦν τὴν χρυσανθοβυζαντινὴ παρασημαντικὴ· εἶναι δὲ τὰ ἑξῆς:

(α) Γ. Ν. Καραγιάννη: Θεωρία Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς γραμμένη τὸ 1909-1910 (36 σελ.). Δωρεὰ τῆς κ. Ρίτσας Εὐαγγελίδου.

(β-δ) Συλλογὲς Κεφαλληνιακῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς ἀπὸ τὸ 1904, 1922 καὶ 1944. Οἱ δύο πρῶτες εἶναι παρασημασμένες ἀπὸ τὸν Σωτηρᾶκη Λουκάτο (170 σελ., 42 σελ.) κι ἡ τρίτη ἀπὸ τὸν Μιχαῆλ Ραζῆ-Μαράτο (32 σελ.). Δωρεὰ τοῦ κ. Δ. Σ. Λουκάτου.

(ε) 29 τραγούδια μὲ ποικίλο περιεχόμενον ἀνθολογημένα τὸ 1970 ἀπὸ τὸν Κ. Θωμαΐδου (51 σελ.). Δωρεὰ τοῦ κ. Εὐ. Τζελαῖ.

Φωτοτυπημένα χειρόγραφα

Συνεχίζοντας τη συγκέντρωση στοιχείων για το Ζακυνθινό Μέλος πραγματοποιήσαμε τη φωτοτύπηση πέντε ακόμα χειρογράφων σε χρυσαυθοβυζαντινή παρασημαντική (1363 σελ.) και τριών σε δυτική σημειογραφία (349 σελ.). Τα χειρόγραφα αυτά μᾶς παραχωρήθηκαν από τους ζακυνθινούς μουσικούς κ.κ. Α. Γιατρά και Ν. Λειβαδά και από τον κ. Μ. Χατζηγιακουμή. Κι ακόμα φωτοτυπήσαμε μιὰ αξιόλογη συλλογή Χερουβικών αντίγραμμένη τὸ 1895 στὴν Πόλη (Βλαχέρνες) ἀπὸ τὸν Θ. Γαϊτανάκη. Τὸ χειρόγραφο αὐτὸ μᾶς τὸ ἐμπιστεύτηκε ὁ ἐγγονὸς τοῦ γραφέα κ. Γιάννης Μ. Γαϊτανάκης, καθηγητῆς τῆς ἀρχιτεκτονικῆς στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Vancouver. Σ' ὅλους ὄσους μᾶς βοήθησαν στὴν προσπάθειά μας νὰ ἐμπλουτίσουμε τὴ βιβλιοθήκη μας καὶ ν' αὐξήσουμε τὸν ἀριθμὸ τῶν χειρογράφων μας, ἔστω καὶ σὲ φωτοτυπίες, ἀπευθύνουμε τὶς πιὸ θερμὲς εὐχαριστίες.

Ἠχοθήκη

Περίπου τὸ ἓνα τρίτο τοῦ συνόλου τῶν δίσκων μας τῶν 33 στροφῶν ἀποκτήθηκε στὰ τελευταῖα πέντε χρόνια (216 κομμάτια ἐπὶ συνόλου 664) καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ δύο τρίτα τῶν κασετῶν μας (412 κομμάτια ἐπὶ συνόλου 631). Κατὰ τὴν πενταετία αὐτὴ ὁ γράφων δώρησε στὸ ΜΛΑ καὶ μιὰ συλλογὴ ἀπὸ περίπου 100 σπάνιους δίσκους 45 στροφῶν μὲ ἐλληνικὴ καὶ ξένη λαογραφικὴ μουσικὴ καθὼς καὶ δείγματα βυζαντινῆς ψαλτικῆς. Τώρα τελευταῖα ἡ ἠχοθήκη μας ἄρχισε νὰ ἐμπλουτίζεται μὲ δίσκους νέας τεχνολογίας CD καὶ ν' ἀποκτᾶ βιντεοκασέτες μὲ ἐλληνικοὺς χορούς. Τὸ ὑλικὸ τῆς ἠχοθήκης ἐδῶ καὶ μερικοὺς μῆνες ἔχει ἀρχίσει ν' ἀποδελτιώνεται σὲ εἰδικὲς καρτέλες. Ἐνα σημαντικὸ μέρος τῶν κασετῶν μας εἶναι ἀντίγραφα ἀπὸ κασέτες ποὺ μᾶς δάνεισαν διάφοροι φίλοι τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου μας. Πρόκειται γιὰ τοὺς κ.κ. Χαρ. Παυλόπουλο, Βασ. Μιχαλακόπουλο, Χρ. Ἀργύρη καὶ Δημ. Φιωτάκη τοὺς ὁποίους καὶ εὐχαριστοῦμε. Ὁφείλουμε ἐπίσης νὰ εὐχαριστήσουμε γιὰ τὸν ἴδιο λόγο καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια δύο Σωματείων, τῆς Ἐταιρείας Εὐβοϊκῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Ἱστορικοῦ καὶ Λαογραφικοῦ Μουσείου Αἴγινας. Τὸ ὑλικὸ ποὺ μᾶς παραχώρησαν γιὰ ἀντιγραφή εἶναι μεγάλῃ ἀξίας καὶ συμπληρώνει τὶς ἀντίστοιχες δικές μας συλλογές. Τέλος ἀναφέρουμε ὅτι ἔχουμε συμφωνήσει μὲ τὸν κ. Γρηγόρη Φαληρέα νὰ περάσει σὲ κασέτες νέας τεχνολογίας DAT τὶς ἠχογραφήσεις μας σὲ δίσκους 78 στροφῶν καὶ σὲ μαγνητοταινίες. Τὰ ἀντίγραφα αὐτὰ θὰ γίνονται μὲ τὴ βοήθεια εἰδικῶν μηχανημάτων ποὺ δὲν θὰ ἐπιτρέπουν νὰ περνᾶει στὸ ἀντίγραφο ὁ θόρυβος ποὺ κάνει ἡ βελόνα πάνω στὸ δίσκο ἢ τὸ φύσημα ποὺ ἀκούγεται ὅταν «διαβάζεται» μιὰ μαγνητοταινία ἀπὸ ἓνα κοινὸ μαγνητόφωνο. Ἡ ἐργασία αὐτὴ θὰ ξεκινήσει μὲ τὴν ἀντιγραφή τῶν μαγνητοταινιῶν, ποὺ κινδυνεύουν ἀπὸ τὴ φθορὰ τοῦ χρόνου περισσότερο ἀπὸ τοὺς δίσκους.

Ἐκδόσεις

Τὸ 1988 ἐκδόθηκαν οἱ «Χουλιαράδες» ἕνας δίσκος μὲ τραγούδια καὶ σκοποὺς ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο χωριὸ τοῦ νομοῦ Ἰωαννίνων, ποὺ εἶχαν ἠχογραφηθεῖ τὸ 1930 ἀπὸ τὴ Μέλπω Μερλιέ καὶ τοὺς συνεργάτες της. Ἀκολούθησαν τὸ 1990 δύο δίσκοι ἀφιερωμένοι στὴ μνήμη τῆς Δέσποινας Μαζαράκη μὲ τίτλο «Τραγούδια ἀπὸ τὴν Αἴγινα». Περιέχουν φωνητικὴ καὶ ὀργανικὴ μουσικὴ τοῦ νησιοῦ ἠχογραφημένη, ἀπὸ τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο (Δέσποινα Μαζαράκη 1956, Μ. Δραγοῦμης - Γ. Ἄννινος 1961-1977) καὶ τὸ Ἱστορικὸ καὶ Λαογραφικὸ Μουσεῖο Αἴγινας (Γ. Κουλικούρδη 1960-1986). Ἡ ἔκδοση καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν δίσκων χρηματοδοτήθηκε ἀπὸ τὸ Πάγκειο Κληροδότημα. Τέλος τυπώνεται καὶ θὰ κυκλοφορήσει μέσα στὸ 1991 ἡ μελέτη τοῦ γράφοντος «85 Δημοτικὲς Μελωδίες ἀπὸ τὰ Κατάλοιπα τοῦ Ν. Φαρῶ» μὲ δαπάνες τοῦ «Ἰδρύματος Ἰωάννου Φ. Κωστοπούλου».

Ἐκδηλώσεις

Στις 3-2-1988 μὲ κοινὴ πρωτοβουλία τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου ἐγίνε στὴν αἴθουσα Γ. Λεβέντη τοῦ ΚΜΣ μιὰ τιμητικὴ βραδιά στὴ μνήμη τοῦ Samuel Baud-Bovy (1906-1986) ποὺ γιὰ πολλὰ χρόνια ὑπῆρξε συνεργάτης καὶ διευθυντὴς σπουδῶν τοῦ ΜΛΑ. Κύρια ὁμιλήτρια ἦταν ἡ ἄλλοτε συνεργάτρια τοῦ ΜΛΑ καὶ φίλη τοῦ ἐκλιπόντος Δέσποινα Μαζαράκη (1914-1989), ποὺ ἐντόπιζε μὲ σαφήνεια τὴν καθοριστικὴ σημάσια τῆς προσφορᾶς τοῦ Β. Bovy στὴ μελέτη τῆς παραδοσιακῆς μουσικῆς, δίνοντας ταυτόχρονα τὴ διάσταση τοῦ ὑποδειγματικοῦ του ἤθους καὶ ποιοῦ του ὡς ἀνθρώπου καὶ ὡς ἐρευνητῆ. Ἡ βραδιά τέλειωσε μὲ τὴν παρουσίαση ἀπὸ τὸν γράφοντα ἀνέκδοτων ἠχογραφήσεων τοῦ ΜΛΑ τοῦ 1930 ἀπὸ τὰ Δωδεκάνησα ποὺ εἶχαν γίνε κατὰ κύριο λόγο μὲ τὴν ἐπιμέλεια καὶ τὴν ἐπιλογὴ τοῦ Β. Bovy. Ἐπίσης στις 25-5-1988 τὸ ΜΛΑ ὀργάνωσε ἕνα ρεσιτᾶλ κλασικῆς ἀνατολικῆς μουσικῆς ὅπου ἡ Ἀνιὲς Ἀγκοπιὰν στὸ κανονάκι καὶ ἡ Ἰωάννα Andrews στὸ οὔτι καὶ στὰ κρουστὰ παρουσίασαν ἕνα πρόγραμμα μὲ ἔργα Ἑλλήνων συνθετῶν τῆς Πόλης.

Ἀποστολὲς

1) ΖΑΚΥΝΘΟΣ. Σὲ τέσσερις ἐπισκέψεις ποὺ ἔγιναν στὴ Ζάκυνθο ἀνάμεσα στὸ 1987 καὶ 1990 στὰ πλαίσια ἐνὸς ἐρευνητικοῦ προγράμματος γιὰ τὸ Ζακυνθινὸ Μῆλος φωτοτυπήθηκαν 7 χειρόγραφα καὶ ἐντοπίστηκαν καὶ ἀντιγράφηκαν ἀρκετὲς κασέτες ποὺ ἀνήκαν σὲ ἰδιῶτες. Ἐπίσης ἠχογραφήθηκαν σὲ ζωντανὴ ἐκτέλεση μερικοὶ τοπικοὶ ψάλτες κι ὁ Μεγάλος Παρακλητικὸς Κανόνας στὸ ναὸ τοῦ Ἁγ. Διονυσίου (Χώρα Ζακύνθου, 12-8-1990). Ὑπεύθυνο: Μ. Φ. Δραγοῦμης.

2) ΚΩΣΤΑΡΑΖΙ. Σὲ δύο ἐπισκέψεις πὺ ἐγιναν στὸ χωριὸ αὐτὸ τοῦ νομοῦ Καστοριάς τὸν Ἰούνιο τοῦ 1987 καὶ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1988 συνεχίστηκε τὸ ἔργο τῆς προετοιμασίας γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ ἐπόμενου δίσκου μας πὺ θὰ εἶναι ἀφιερωμένος στὸ Κωσταράζι. Ἡ πρώτη ἐπίσκεψη πὺ ἀπέδωσε τὶς καλύτερες ἠχογραφήσεις εἶχε γίνῃ τὸ 1965. Αὐτὴ τῆ φορὰ συγκεντρώθηκαν φωτογραφίες καὶ πληροφoρίες λαογραφικοῦ περιεχομένου ἐνῶ παράλληλα ἠχογραφήθηκαν 32 κυρίως ἀποκριάτικα τραγούδια ἀπὸ τῆ χωρῶδια τοῦ τοπικοῦ συλλόγου ὑπὸ τῆ διεύθυνση τοῦ κ. Μηνα Τζήκα. Ὑπεύθυνος: Μ. Φ. Δραγούμης.

3) ΜΥΤΙΛΗΝΗ. Στὶς 17-8-1989 στὸ Δρότα, ἐπίγειο τοῦ χωριοῦ Μπορὸς (πὺ τῶρα λέγεται Νεοχώρι) ἠχογραφήθηκαν 11 παλιὰ τοπικὰ τραγούδια. Στὴν ἔρευνα καὶ ἠχογράφηση συνεργάστηκαν οἱ κ.κ. Νίκος Διονυσόπουλος, Δημήτρης Κοφτερός κὶ ὁ γράφων.

4) ΑἶΓΙΝΑ. Κατὰ τὴν μονοήμερη αὐτὴ ἀποστολὴ (28-1-1990) ἐπισκεφθῆκαμε στὸ χωριὸ Σφεντούρι τὸν τελευταῖο ντόπιο λαϊκὸ βιολιστὴ Γιώργο Βατικιάδη ἢ «Ἄπορο» κὶ ἀφοῦ τοῦ πήραμε συνέντευξη καὶ φωτογραφίες τὸν ἠχογραφήσαμε σὲ 18 κομμάτια. Μὲ τὴν ἐπίσκεψη αὐτὴ ὁλοκληρώθηκε ἡ ἔρευνα γιὰ τὸ τραγούδι τῆς Αἶγινας πὺ εἶχε ἀρχίσει τὸ 1955 καὶ ἀπέδωσε τὸν διπλὸ δίσκο «Τραγούδια ἀπὸ τὴν Αἶγινα». Ὑπεύθυνος: Μ. Φ. Δραγούμης.

5) ΣΥΜΗ. Στὴν πρώτη ἀποστολὴ (Ἰούλιος 1990) πὺ ἀνέλαβε νὰ κάνει γιὰ τὸ ΜΛΑ ὁ ἔκτακτος συνεργάτης του κ. Λεωνίδας Ἐμπειρικός ἠχογραφήθηκαν 9 τραγούδια ἀπὸ μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες Συμιακὲς τραγουδίστριες, τὴν κ. Ἀναστασία Ἀντωνόγλου.

6) ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ. Ἡ ἐπταήμερη αὐτὴ ἀποστολὴ (13-19 Ὀκτ. 1990) ἔγινε δυνατὴ χάρις στὸ ἐνδιαφέρον τοῦ «Ἰδρύματος Ἰωάννου Φ. Κωστοπούλου». Στὸ διάστημα αὐτὸ μελετήθηκαν τὰ χειρόγραφα τῆς συλλογῆς Δ. Σ. Λουκάτου στὴν Κοργιαλένιο Βιβλιοθήκη τοῦ Ἀργοστολιοῦ μὲ στόχο τὴν ἀνέυρεση νέων στοιχείων γύρω ἀπὸ τὸ σχετικὰ ἄγνωστο τοπικὸ ἐκκλησιαστικὸ μουσικὸ ἰδίωμα πὺ διαφέρει ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχο τῆς Ζακύνθου καὶ τῆς Κέρκυρας. Παράλληλα ὁμως ἠχογραφήθηκαν γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ συνομιλίες μὲ εἰδικούς καὶ ἀντιγράφηκαν κασέτες μὲ ἐνδιαφέρουσες σχετικὲς ἠχοληψίες. Ὑπεύθυνος: Μ. Φ. Δραγούμης.

7) ΠΟΝΤΙΣΜΕΝΟ ΣΕΡΡΩΝ. Στὴν ἀποστολὴ συμμετείχαν οἱ Λεωνίδας Ἐμπειρικός (ὕπευθυνος), Ὑβόννη Χάντ καὶ Μιλάγρος Ἀράνο. Ἡ ἠχογράφηση ἔγινε στὶς 11-11-1990 στὸ καφενεῖο τοῦ χωριοῦ. Ἐπαιξε τὸ τετραμελὲς τοπικὸ ὄργανικὸ συγκρότημα ἀποτελούμενο ἀπὸ δύο μακεδονικὲς λύρες, μιὰ θρακικὴ πὺ κρατοῦσε τὸ ἴσο κὶ ἕναν νταϊρέ. Τὸ χωριὸ βρίσκεται 5 χλμ. ἀπὸ τὴν Κάτω Τζουμαγιά (Ἡράκλεια) καὶ 30 χλμ. ἀπὸ τὶς Σέρρες. Παλιὰ λεγόταν Ἐρκιὸ ἢ Ἐρκιο. Τὸ κατοικοῦν ἀπὸ παλιὰ γύφτοι γεωργοὶ πὺ μιλοῦν «ρομανά», ἑλληνικὰ καὶ «βουλγάρικα». Μέρος τῶν χωριανῶν θέλουν νὰ ξεχάσουν τὰ γύφτικα γιὰτι ὅπως λὲν «εἶναι ντροπὴ». Ἀλλὰ κατὰ βάθος εἶναι περήφανοι γιὰ τὴν καταγωγὴ τους. Θεωροῦν τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς ἀνώτερους ἀπὸ τοὺς νομάδες γύφτους πὺ τοὺς ἀποκαλοῦν ὑποτιμητικὰ «τσιγγάνους».

“Όλοι οί γύρω χωρικοί Θρακιώτες, Πόντιοι, πρόσφυγες, Γκαγκαούζοι, Σαρακατσάνοι, Βλάχοι και Σλαυόφωνοι τούς έκτιμούν και τούς καλοῦν ὡς μουσικούς σέ γάμους, βαπτίσεις και πανηγύρια. Ἡ ἠχογράφηση κράτησε 4 ὥρες και παίχτηκαν 28 τραγούδια σέ 4 γλώσσες. 10 στά γύφτικα ἢ «ρομανά», 9 στά ἑλληνικά, 6 στά «βουλγάρικα», 3 στά τούρκικα και ἕνα στά ποντιακά, χωρίς ὅμως νά ξέρουν τί γλώσσα. Ἐλλά ὄργανα δέν ὑπάρχουν στό χωριό, και τί ἄλλα γνωστά μας λαϊκά ὄργανα (ζουρνάδες, κλαρίνα, βιολιά, οὔτια, μπουζούκια) θεωροῦνται «μοντέρνα». Ἡ λύρα, πού δέν τήν μαθαίνουν πιά οί νέοι, λέγεται «κεμεντζές», παρόλο πού εἶναι φιαλόςχημη, και στά ρομανά «γκίγκω», λέξη πού πιθανόν νά προέρχεται ἀπό τήν ἴδια ρίζα μέ τό γερμανικό «geige».

Διαλέξεις - Ἀνακοινώσεις

Στά πλαίσια τῆς προσπάθειας τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου γιά τήν ἐνημέρωση τοῦ κοινοῦ γύρω ἀπό τήν παραδοσιακή μας μουσική ἔγιναν οί ἀκόλουθες ὁμιλίες ἀπό τόν γράφοντα:

ΑΘΗΝΑ, 12-3-1986, «Ἡπειρώτικη δημοτική μουσική ἠχογραφημένη τό 1930 ἀπό τό Μουσικό Λαογραφικό Ἀρχεῖο» (Ἀρχαιολογική Ἐταιρεία). Ἐκδήλωση τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1-4-1986, «Πρόσφατες ἐρευνες στή Ζάκυνθο γιά τήν Ἐκκλησιαστική τῆς μουσική» (Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν). Ἐκδήλωση τῆς Μακεδονικῆς Καλλιτεχνικῆς Ἐταιρείας «Τέχνη».

ΥΔΡΑ, 19-6-1986, «Ἡ ἀκτινοβολία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς» (Σχολή Καλῶν Τεχνῶν). Ἐκδήλωση τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Ὑδρας.

ΔΕΛΦΟΙ, 6-9-1986, «Ἡ προέλευση κι ἡ ἡλικία τριῶν τραγουδιῶν ἠχογραφημένων ἀπό τό Μουσικό Λαογραφικό Ἀρχεῖο στή Νέα Σινασό τό 1961» (Πολιτιστικό Κέντρο). Ἀνακοίνωση γιά τό Α΄ Διεθνές Συμπόσιο γιά τήν Ἑλληνική μουσική.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ (HERNEN) 8-11-1986, «Ὁ Μάρκος Βασιλείου (1869-1920) και ἡ ἀποκρυπτογράφηση τῆς μεσαιωνικῆς βυζαντινῆς παρασημαντικῆς». Ἀνακοίνωση γιά τό Συνέδριο Βυζαντινῆς Μουσικῆς πού ὀργάνωσε στό Hernen τό Ἰδρυμα Α. Α. Bredius (6-10 Νοεμβρίου 1986).

ΑΘΗΝΑ, 13-2-1987, «Τό Συνασίτικο τραγούδι» (Ἐστία Νέας Σμύρνης). Ἐκδήλωση τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς.

ΛΑΡΙΣΑ, 2-7-1987, «Ὁ Ἑλληνικός χορός ὅπως τόν εἶδαν οί δυτικοί ταξιδιώτες στήν Ὄθωνική Ἑλλάδα». Ἀνακοίνωση γιά τό συνέδριο τῆς Διεθνῆς Ὄργάνωσης Λαϊκῆς Τέχνης «Ὁ Λαϊκός Χορός Σήμερα».

ΑΘΗΝΑ, 23-9-1987 «Ἡ μουσική παράδοση τῆς Σαμοθράκης» (Ἰδρυμα Γουλανδρή-Χόρν). Ἀνακοίνωση γιά τό συμπόσιο «Μουσικές στό Αἰγαῖο» πού ὀργάνωσαν τά Ὑπουργεῖα Πολιτισμοῦ και Αἰγαίου.

ΑΘΗΝΑ, 23-3-1988, «Μιά ἀποστολή τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχεῖο-στί Β. Εὔβοια τό 1962». Ἐκδήλωση τῆς Ἐταιρείας Εὔβοϊκῶν Σπουδῶν.

ΔΕΛΦΟΙ, 30-10-1988, «Παρατηρήσεις για την τροπική δομή τῶν Ὀκτῶ Ἀναστασίμων Ἀπολυτικίων τῆς Ζακύνθου σὲ ἀντιπαραβολὴ μὲ τὰ ἀντίστοιχα Νεοβυζαντινὰ μέλη» (Πολιτιστικὸ Κέντρο). Ἀνακοίνωση γιὰ τὴν Γ΄ Διεθνή Μουσικολογικὴ Συνάντηση Δελφῶν.

ΑΘΗΝΑ, 22-2-1989, «Τὰ ἑλληνικὰ λαϊκὰ ὄργανα» (Πολεμικὸ Μουσεῖο). Ἐκδήλωση τῆς Σχολῆς Ξεναγῶν.

ΚΟΠΕΓΧΑΓΗ, 27-4-1989, «Ἡ ἀνοδος καὶ ἡ πτώση τοῦ Ρεμπέτικου τραγουδιοῦ» (Πανεπιστήμιο). Διάλεξη γιὰ τοὺς φοιτητὲς τοῦ Ἰνστιτούτου Νεοελληνικῶν καὶ Βαλκανικῶν Σπουδῶν.

ΚΟΜΟΤΗΝΗ, 7-5-1989, «Μιά μουσικὴ ἀποστολὴ στὴ Σαμοθράκη τὸ 1961». Ἀνακοίνωση γιὰ τὸ ΣΤ΄ Συμπόσιο Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου.

ΑΘΗΝΑ, 19-11-1989, «Ἡ Μέλπω Μερλιὲ καὶ τὸ Μικρασιατικὸ τραγούδι». Ἐκδήλωση τοῦ Ἰδρύματος Γουλανδρῆ-Χόρν.

ΑΘΗΝΑ, 29 καὶ 30-5-1990, Συμμετοχὴ σὲ ἐκδήλωση τοῦ Ἰδρύματος Γουλανδρῆ-Χόρν μὲ θέμα «Ἡ Ἑλληνικὴ μουσικὴ στὸ σταυροδρόμι Ἀνατολῆς καὶ Δύσης».

ΑΘΗΝΑ, 4-10-1990, «Ἡ μουσικοχορευτικὴ παράδοση τῆς Αἴγινας καὶ οἱ παράγοντες ποὺ ἐπέδρασαν στὴ διαμόρφωσή της». Ἐκδήλωση τοῦ Σωματείου «Ἑλληνικοὶ Χοροὶ Δόρας Στράτου».

Δημοσιεύματα στὸν Τύπο γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου

1) Ν. Διονυσόπουλος, «Τραγούδια ἀπὸ τὴ Συλλογὴ Μέλπως Μερλιὲ» καὶ «Αὐθεντικὰ Μικρασιάτικα» (Δισκοκριτικὴ, τχ. 1, Μάρτης 1988, σ. 44-6).

2) Μ. Φάις, «Ἡ μακρὰ ἱστορία τοῦ ΜΛΑ» (Καθημερινή, 9-10-1988).

3) Μὲ τὸ γεγονὸς τῆς κυκλοφορίας τοῦ δίσκου «Χουλιάρδες» ἀσχολήθηκαν στίς 15.12.1988 ὅλες οἱ ἀθηναϊκὲς ἑφημερίδες, πρωινὲς καὶ ἀπογευματινές.

4) Γιὰ τὴν ἔκδοση «Τραγούδια ἀπὸ τὴν Αἴγινα» ἓνα ἀνυπόγραφο σημείωμα τῆς «Καθημερινῆς» στίς 16-11-90 ἔγραφε: «Αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι καὶ ἡ σημασία τῆς δισκογραφικῆς δραστηριότητος τοῦ Κέντρου καὶ ἐκεῖ ἔγκειται —πέρα ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ— ἡ ἀξία της: στὸ ὅτι μεταφέρει σὲ μιὰ ἐποχὴ ἀποστεγνωμένη, τὸν παλμὸ μιᾶς ζωῆς πλοῦσιας, ποὺ συνόδευε κάθε ἐκδήλωση τῆς καθημερινότητος μὲ τραγούδι καὶ μουσικὴ».